

Göteborgs
Stad

NATUR
VÅRDS
VERKET

Engångsfria städer

PUBLIK SLUTRAPPORT

2022

Varför engångsfritt?

Att äta och dricka på språng har blivit vanligare de senaste åren, speciellt i storstäder. I Sverige används nästan 2 miljarder take away-förpackningar per år. Det innebär att engångsförpackningarna, speciellt av plast, har ökat lavinartat. Enligt Håll Sverige Rent står engångsmuggar och engångslådor för 14 procent av all nedskräpning på stan och av den plast som hittas på Europas stränder är cirka hälften engångsartiklar. Sedan 2016 har Göteborg genom evenemangsrelaterade projekt arbetat för en engångsfri stad, vilket har legat till grund för det utförda projektet.

Projektet

För att stärka arbetet mot en mer cirkulär och hållbar plastanvändning beviljade Naturvårdsverket Avenyföreningen 580 000 kronor. Syftet var att minska konsumtionen av engångsplast samt öka användningen av återanvändningsbara muggar och matlådor i enlighet med engångsplastdirektivet.

Flergångs-takeaway rimmar väl både med Göteborgs mål om att minska avfallet med 30 procent per invånare och att minska Göteborgs klimatavtryck till nära noll. Parallellt går också den regionala avfallsplanens mål om att skräpet på marken ska minska med 50 procent. Göteborg är först ut med flergångssystem och välkomnar initiativ som tar efter.

Samverkan för engångsfritt

För att lyckas med projektet har det krävts en gemensam kraftsamling. Därför var det viktigt att i ett tidigt skede samverka med en bred front med relevanta förvaltningar och bolag, så väl som organisationer utanför kommunens ägo.

I samarbetet för en mer engångsfri stad ingick Avenyföreningen Göteborg, Nordstan Göteborg, Innerstaden Göteborg, Park och naturförvaltningen, Kretslopp och Vatten, Göteborgs Stad, Got Event och Göteborg & Co.

Så funkar Panter

I projektet testades Panters system för flergångsförpackningar som fungerar enligt dessa steg.

1. Scanna QR koden på förpackningen

Köp din mat eller dryck i en åter användbar förpackning. Scanna bara QR koden som står på förpackningen med din mobil. Förpackningen kostar ingenting.

2. Njut av en skräpfri smakupplevelse

3. Lämna tillbaka förpackningen

Lämna tillbaka lådan/muggen inom två veckor på samma ställe du fick den, eller på någon annan ansluten restaurang.

4.

Förpackningen diskas

När du lämnat tillbaka din förpackning så diskar restaurangen den för nästa person att använda.

"Vi pratar med våra gäster och detta är något som de verkligen vill ha så det ska bli kul att kunna möta upp mot efterfrågan".

- Jonas Westman på restaurang Waste

Tips & Lärdomar

Om vi lär av varandra är vi ett steg närmare ett engångsfritt samhälle. Här är tips och lärdomar vi vill skicka med dig som är intresserad av att starta ett engångsfritt system.

Börja mindre

Låt inte en för hög ambitionsnivå stå i vägen för att komma igång. Börja hellre smått och lokalt på ett par stabila ställen och satsa sedan på kommunikativa åtgärder mot nya restauranger och nya besökare. För varje engångsmaterial som inte används gör systemet nytta.

Informera och utbilda

Informera och utbilda restauranger och caféer i vad engångsfritt kan innebära i minskade kostnader och i minskade utsläpp. Säkra gärna upp så att restauranger och caféer är med från början och kommunicera utifrån ett större sammanhang som Agenda 2030 eller vad kommande lagkrav innebär.

Design är viktigt

Designen är viktig och ska kunna integreras med olika restauranger och caféers image. Detta kan också leda till åsikter om systemets utformning. Försök då hålla isär praktiska tester och design, om frågan blir för stor kan det ta stopp i onödan. Testa och ta in önskemål i avsatta sessioner för feedback men inte allt på samma gång.

Paketera och ge stöd

Paketera systemet som en provperiod där ni kan ge mycket stöd till verksamheten. Det kan kännas övermäktigt för restauranger och caféer med nya processer i arbetssättet. Att då presentera en permanent förändring istället för något som lätt går att testa kan få aktören att backa. Efter provperioden kan det diskuteras hur det var och om det ska fortsätta.

Positiv men försiktig bransch

Många restauranger och caféer har inte tid att skapa nya processer då fokus på kärnuppdraget är stort. Ha respekt för det och erbjud hjälp om möjligt. Det kan också vara så att avfallshantering och engångsmaterial inte upplevs som varken kostnad eller utmaning eftersom gäster ofta slänger engångsförpackningar på annat håll.

Förståelse för flera aktörer

Det är viktigt att förstå olika aktörers ingång i frågan och hur den varierar. Alla har olika roller men det är viktigt att visualisera hur det kan se ut framåt. Utforma sedan upplägget så att ni kan ta er dit tillsammans. Mycket ansvar, risker och kostnader hamnar på restauranger och caféer. Därför viktigt att stötta tills systemet fungerar ordentligt.

Starta ett system med Panter

1.

Samla ihop ett antal restauranger eller caféer som är sugna på att testa Panter – systemet är inte beroende av att en hel stad är anslutna utan fungerar utmärkt på en plats med mycket lunchgäster som föredrar take-away.

2.

Panter levererar sedan de take-away tillbehör som behövs baserat på hur många kunder som idag väljer att ta med maten.

3.

Panter besöker därefter de restauranger eller caféer som anslutit sig och genomför en kort introduktion med personalen samt sätter upp kommunikations-material inkl. infografik som gör det lätt för gästen att förstå systemet.

Sedan lanseringen i mitten av maj 2022 har totalt 942 användare registrerat sig via web-bapplikationen (app.panter.se). Av dessa har 676 (72 %) faktiskt använt Panter för att låna en mugg eller låda.

Ni är igång!

Foto

Light my fire,
Fatima Khalaf,
Studiografen,
Peter Kvarnström

Kontakt

Är du redo att starta upp?

Panter är en leverantör som
hjälp dig upprätta ett
engångsfritt system.
Kontakta Panter på
hello@panter.se

Filip Eklund

Hållbarhetsutvecklare
Goteborg & Co
Filip.eklund@goteborg.com
+46 700 87 65 46

Göteborgs
Stad

NATUR
VÅRDS
VERKET